

Brusel 26. června 2019
(OR. en)

10592/19

ENER 392
CLIMA 196

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel: Generální sekretariát Rady

Příjemce: Delegace

Č. předchozího
dokumentu: 10264/19

Předmět: Závěry o budoucnosti energetických systémů v energetické unii, které
zajistí transformaci energetiky a dosažení cílů v oblasti energetiky
a klimatu do roku 2030 i v dalším období
– závěry Rady (25. června 2019)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o budoucnosti energetických systémů v energetické unii, které zajistí transformaci energetiky a dosažení cílů v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030 i v dalším období, přijaté Radou pro dopravu, telekomunikace a energetiku na zasedání dne 25. června 2019.

ZÁVĚRY RADY

o budoucnosti energetických systémů v energetické unii, které zajistí transformaci energetiky a dosažení cílů v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030 i v dalším období

Rada Evropské unie:

1. PŘIPOMÍNÁJÍC:

- závěry Evropské rady přijaté na zasedání konaném ve dnech 13. a 14. prosince 2018, zejména pokud jde o výzvu, aby se pokračovalo v práci na aspektech nastíněných ve sdělení Komise s názvem „Čistá planeta pro všechny“,
- závěry Evropské rady přijaté na zasedání konaném ve dnech 21. a 22. března 2019, v nichž je zdůrazněno, že je důležité, aby EU do roku 2020 předložila ambiciózní dlouhodobou strategii,
- závěry Evropské rady přijaté na zasedání konaném dne 20. června 2019, které se zabývají sdělením Evropské komise o evropské dlouhodobé strategické vizi prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky,
- legislativní balíček „Čistá energie pro všechny Evropany“, který stanoví rámec pro provádění cílů Unie v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 týkajících se snižování emisí skleníkových plynů, zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů, zvýšení energetické účinnosti a propojení elektrických sítí,
- závěry Rady přijaté dne 21. listopadu 2018 ke strategii pro budoucnost průmyslové politiky EU, v nichž je zdůrazněn zásadní význam začleňování průmyslové politiky do všech politik EU, včetně energetické politiky.

2. BEROUC NA VĚDOMÍ:

- sdělení Komise ze dne 16. února 2016 týkající se „Strategie EU pro vytápění a chlazení“,
- sdělení Komise ze dne 23. listopadu 2017 týkající se „Posílení evropských energetických sítí“,
- zprávu Komise ze dne 9. ledna 2019 o cenách energie a nákladech na energii v Evropě,
- zprávu Komise ze dne 9. dubna 2019 s názvem „Čtvrtá zpráva o stavu energetické unie“,
- doporučení Komise ze dne 3. dubna 2019 o kybernetické bezpečnosti v odvětví energetiky.

3. BEROUC NA VĚDOMÍ pět rozměrů energetické unie včetně progresivní politiky v oblasti klimatu, které jsou úzce provázány a vzájemně se posilují: energetickou bezpečnost, solidaritu a důvěru, plně integrovaný evropský trh s energií, energetickou účinnost přispívající ke zmírnění poptávky, dekarbonizaci ekonomiky a výzkum, inovace a konkurenceschopnost, jakož i potřebu zajistit soudržnou strategii a vyvážený přístup, pokud jde o těchto pět rozměrů, a UZNÁVAJÍC význam zohledňování všech odvětvových politik v zájmu podpory cílů v oblasti energetiky a klimatu, bezpečnosti dodávek a přístupu spotřebitelů k energii.

4. ZDŮRAZŇUJE, že je důležité, aby EU do roku 2020 předložila ambiciózní dlouhodobou strategii, která bude v souladu s Pařížskou dohodou usilovat o neutralitu z hlediska klimatu a současně zohlední specifickou situaci členských států a otázku konkurenceschopnosti evropského průmyslu, a UZNÁVÁ, že s ohledem na nejnovější dostupné vědecké poznatky, zejména pak na zvláštní zprávu Mezivládního panelu pro změnu klimatu o dopadech globálního oteplení o 1,5 °C ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí, je třeba celosvětové úsilí v boji proti změně klimatu zintenzivnit.

5. ZDŮRAŽŇUJE, že je třeba zajistit transformaci energetiky s přechodem k cenově dostupnému, bezpečnému, konkurenceschopnému, zabezpečenému a udržitelnému energetickému systému a dosáhnout cílů v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a další období, zejména rozvojem propojených, spolehlivých a nákladově efektivních energetických sítí a modernizací energetického systému prostřednictvím podpory inovativních technologií, digitalizace, jakož i propojování odvětví a integrace odvětví, a současně KONSTATUJE, že dobře fungující trhy s energií jsou důležité pro nákladově efektivní transformaci energetiky, a uznává zásadu technologické neutrality i právo členských států zvolit si svoji skladbu zdrojů energie a energetických technologií.

6. ZDŮRAŽŇUJE význam ambiciózních integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu a jejich účinného provádění, jakož i regionální koordinace a spolupráce mezi členskými státy v souvislosti s těmito plány při současném přihlédnutí ke specifické situaci jednotlivých členských států a jejich odlišnému potenciálu, jak jsou v uvedených plánech zohledněny, a při respektování práva členských států zvolit si mezi různými energetickými zdroji a základní strukturu svého zásobování energií, a UZNÁVÁ úlohu systému správy energetické unie a výměny osvědčených postupů, aby bylo zaručeno a usnadněno dosažení cílů v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 i v dalším období.

7. ZDŮRAŽŇUJE, že je důležité, aby ústředním bodem procesu transformace energetiky byli občané a podniky, tak aby mohla být zajištěna podpora veřejnosti v zájmu cílů EU v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a další období, jakož i přijetí souvisejících opatření ze strany veřejnosti, a aby byla zaručena patřičná a spravedlivá transformace, která zohlední zranitelné zákazníky, energetickou chudobu a regionální, sociální a ekonomické dopady, například na regiony s vysokou spotřebou uhlí, ropných břidlic a rašeliny¹.

8. ZDŮRAŽŇUJE potřebu cenově dostupné energie pro spotřebitele v domácnostech, jakož i pro průmysl, aby byla zajištěna jeho globální konkurenceschopnost.

9. PODTRHUJE potřebu rovných podmínek pro evropské výrobce elektřiny, aby byla zajištěna konkurenceschopnost a současně dodrženy cíle Unie v oblasti energetiky a klimatu ve vztahu k výrobcům ze třetích zemí.

¹ Touto otázkou se zabývá například „Platforma pro transformující se regiony s vysokou spotřebou uhlí a vysokou intenzitou emisí uhlíku“.

10. UZNÁVÁ, že ve všech relevantních odvětvích jsou zapotřebí veřejné i soukromé investice k usnadnění transformace energetiky a že je důležité zajistit náležitou finanční podporu na úrovni EU a členských států a stabilní a předvídatelný investiční rámec, a v tomto ohledu ZDŮRAZŇUJE význam celkového finančního rámce EU, úlohu Evropské investiční banky pro zajištění multiplikačního účinku v zájmu udržitelných investic a význam zajištění soudržnosti pravidel EU pro státní podporu s cíli EU v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a další období a s příslušnými právními předpisy EU k provedení těchto cílů.

11. POUKAZUJE na to, že v souladu s nařízením o správě energetické unie je nezbytné uplatňovat zásadu „energetická účinnost v první řadě“ a zlepšit energetickou účinnost, například snižováním energetické náročnosti budov, v energetické infrastruktuře a u průmyslových zařízení, a současně ZDŮRAZŇUJE, že je třeba odstranit regulační a jiné tržní překážky a používat společné normy.

12. UZNÁVÁ významnou úlohu regionální spolupráce při zajišťování transformace energetiky a naplňování cílů energetické unie, mimo jiné i prostřednictvím již zavedených fór pro spolupráci v rámci EU a s vnějšími aktéry.

I. V zájmu podpory rozvoje spolehlivých a nákladově efektivních energetických sítí Rada:

13. ZDŮRAZŇUJE, že nákladově efektivní a účinné místní, regionální a vnitrostátní energetické sítě jsou důležitými prvky umožňujícími transformaci energetiky v zájmu fungování vnitřního trhu a pro zajištění bezpečnosti dodávek, přičemž je kladen důraz na diverzifikaci zdrojů energie a přepravních tras a zlepšení integrace trhů.

14. PODTRHUJE, že je důležité energetickou infrastrukturu připravit na využití příležitostí, jež nabízí probíhající modernizace a dekarbonizace, a to díky narůstajícímu podílu energie z obnovitelných zdrojů, tak aby z této infrastruktury mohl v celé EU vzniknout bezpečný, moderní, účinný, inteligentní a odolný energetický systém náležitě sloužící svému účelu.

15. STANOVÍ tyto priority v oblasti energetické infrastruktury:

- a. posílit rozvoj přeshraničních propojení nezbytných pro splnění cíle 10% propojení elektroenergetických soustav do roku 2020 s cílem dosáhnout do roku 2030 cíle 15% propojení, jak je vymezen v nařízení o správě energetické unie, podporovat projekty, které jsou zásadní pro propojení a integraci soustav členských států do energetických sítí EU a jejich synchronizaci s těmito sítěmi, a řešit rovněž problematická místa v rámci jednotlivých států a chybějící vnitřní propojení, tak aby byl vytvořen plně efektivní a integrovanější vnitřní trh s energií, a zvýšit flexibilitu odvětví energetiky a elektroenergetiky tím, že se bude podporovat mimo jiné skladování energie, rozšiřování sítě, flexibilní výroba, technologie „power-to-x“, propojování odvětví a řešení v oblasti řízení poptávky, jako je inteligentní měření;
- b. dále usnadňovat zavádění obnovitelných zdrojů energie a jejich integraci do sítí, a to jak na úrovni přenosu a přepravy, tak i distribuce, včetně integrace prostřednictvím příbřežních elektrizačních soustav a výrobních uzlů, a to zejména podporou integrace odvětví a rozvojem řešení v oblasti skladování energie, přičemž je třeba brát ohled na to, že pro zachování stability sítě a bezpečnosti dodávek jsou zapotřebí posílené přenosové soustavy;
- c. usnadňovat další elektrifikaci ekonomiky, a to zejména v odvětvích s vysokou intenzitou emisí, jako je odvětví dopravy a průmyslu;
- d. zužít významný potenciál pro zavádění tepla z obnovitelných zdrojů, odpadního tepla a z vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny v odvětví vytápění a chlazení, včetně dálkového vytápění a chlazení;
- e. podporovat v celé EU rozvoj infrastruktury pro elektromobilitu, paliv z obnovitelných zdrojů a dalších alternativních paliv jako například vodíku, bioplynu a syntetických paliv v souladu se směrnicí 2014/94 o infrastruktuře pro alternativní paliva, jako je infrastruktura pro dobíjení elektrických vozidel ve veřejných a soukromých prostorech;
- f. analyzovat úlohu stávající infrastruktury s cílem zajistit nákladově efektivní transformaci energetiky a zamezit účinkům vedoucím k zakonzervování stávajícího stavu a zabránit vzniku tzv. „uvízlých aktiv“, jakož i optimalizovat využívání stávající infrastruktury a dostupných propojení prostřednictvím maximálního využití integrace trhu, propojování odvětví a regionální spolupráce;
- g. zajistit ochranu kritické energetické infrastruktury a její kybernetickou bezpečnost.

II. V zájmu podpory rozvoje a zavádění inovativních technologií Rada:

16. PŘIPOMÍNÁ, že je důležité vytvořit rovné podmínky pro dostupné a vznikající nízkouhlíkové technologie a tržní řešení, a současně ZDŮRAZŇUJE, že technologie, které se mají zavádět, musejí být spolehlivé, bezpečné, udržitelné a šetrné k životnímu prostředí.

17. UZNÁVÁ význam výzkumu a demonstračních aktivit, jakož i podmínek, jež umožňují, aby se inovativní nové technologie přispívající k plnění unijních cílů v oblasti energetiky a klimatu rozvíjely a dosahovaly vyspělosti za tržních podmínek, ZDŮRAZŇUJE, že je zapotřebí výrazně navýšit investice do výzkumu, vývoje a inovací s cílem usnadnit evropským společnostem, aby zaujímaly vedoucí postavení v oblasti technologií, a to jak pokud jde o zavedené, tak i vznikající technologie, přičemž je rovněž třeba podporovat podnikatelské modely a sociální inovace s cílem zajistit zavádění a akceptaci technologických řešení, a v této souvislosti VYBÍZÍ k rozvoji technologií, jež usnadní strukturální změnu způsobu, jakým společnost a podniky přistupují k energii, a to vytvořením pobídek pro změny chování ze strany jednotlivců a společností, jež pomohou transformaci energetiky podpořit.

18. PODTRHUJE, že digitalizace, včetně rozvoje inteligentních sítí a správy a ochrany údajů, bude hrát z hlediska budoucích energetických systémů zásadní úlohu, přičemž bude poskytovat zvýšenou flexibilitu a bude podporovat zásadu „energetická účinnost v první řadě“ a bezpečnost dodávek, a současně UZNÁVÁ, že v rámci celého odvětví energetiky bude muset být zajištěna kybernetická bezpečnost a ochrana osobních údajů.

19. ZNOVU OPAKUJE, že v rámci přispívání k dekarbonizaci mají pro transformaci klíčový význam konvenční i nová řešení v oblasti systémů skladování energie;

20. PODPORUJE zvýšení finančních prostředků EU a lepší přístup k nim, a to zejména pro aktivní spotřebitele a energetické komunity, jakož i pro průmysl v souvislosti s inovacemi a přizpůsobováním se potřebám transformace energetiky, přičemž je třeba zajistit rovné podmínky pro všechny účastníky trhu.

21. ZDŮRAŽŇUJE význam tržních řešení v kombinaci s nákladově efektivní finanční podporou pro urychlené zavádění energie z obnovitelných zdrojů (mimo jiné prostřednictvím nového mechanismu Unie pro financování energie z obnovitelných zdrojů na základě víceletého finančního rámce), energetické účinnosti a dalších nízkoemisních technologií s cílem využít potenciál obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti, a to zejména ve stavebnictví, a pro využívání synergií s dalšími unijními programy financování, jako je Horizont Evropa, Nástroj pro propojení Evropy, Program InvestEU a strukturální fondy, s cílem zajistit nákladově efektivní financování transformace energetiky a v této souvislosti VYBÍZÍ k tomu, aby byly pro účely odvětví obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti využívány finanční nástroje ke snižování rizik.

22. JE SI VĚDOMA ambicí Unie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti a BERE NA VĚDOMÍ, že při dekarbonizaci, a to zejména při snižování emisí z průmyslových procesů, mohou hrát roli řešení, která jsou založena na technologiích zachycování a ukládání uhlíku (CCS) a zachycování a využívání uhlíku (CCU), a to v případě členských států, které se rozhodnou tyto technologie využívat.

23. UZNÁVÁ, že je nezbytné posoudit a zohlednit náklady a přínosy zavádění nových technologií z ekonomického i společenského hlediska s cílem zachovat a zvýšit konkurenceschopnost průmyslu EU na celosvětové úrovni v zájmu podpory růstu a zaměstnanosti, přičemž je třeba se vyhnout opatřením, která by měla v tomto ohledu nepříznivý dopad, a ZDŮRAŽŇUJE, že skutečně celoevropský přístup k průmyslové politice poskytuje příležitosti k vytvoření vhodných a podpůrných podmínek k tomu, aby EU stála v čele úsilí o transformaci energetiky.

III. V zájmu podpory propojování a integrace odvětví Rada:

24. VYZDVIHUJE význam digitalizací podporované integrace a propojování odvětví, jako je odvětví elektřiny, plynu, vytápění a chlazení, jakož i dopravní infrastruktury, jež mají klíčový potenciál přispět k dekarbonizaci energetického systému nákladově efektivním způsobem, a je toho názoru, že pro realizaci propojování odvětví je důležité zapojení občanů a výroba pro vlastní spotřebu, například prostřednictvím iniciativy pro inteligentní města a energetických komunit.

25. PŘIPOMÍNÁ, že je důležité zajistit ve všech odvětvích rovné podmínky, tak aby byla pro dekarbonizaci zaváděna nákladově efektivnější a spolehlivější řešení, a v tomto ohledu ZDŮRAZŇUJE, že je zapotřebí analyzovat možné regulační a další neopodstatněné tržní překážky a nedostatky a prozkoumat možnost společných standardů s cílem usnadnit uplatnění technologií v oblasti integrace a propojování odvětví na trhu a rozvoj těchto technologií.

26. PODTRHUJE, že je nutné lépe využívat synergií mezi různými částmi energetického systému – výrobou, přepravou, obchodováním s energií a její přeměnou, distribucí a spotřebou –, a to rovněž posílením postavení spotřebitelů, mimo jiné i v odvětví dopravy a průmyslu, tak aby se stali aktivními účastníky v rámci energetického systému, a přispět tak k dekarbonizaci a flexibilitě systému.

27. ZDŮRAZŇUJE potenciál bioplynu a biomethanu, jakož i rozvoj a zavádění bezpečných a udržitelných nízkouhlíkových technologií přispívajících k dekarbonizaci. Výroba vodíku, a to zejména z obnovitelných zdrojů energie, má potenciál, který je třeba dále posoudit a prozkoumat, tak aby bylo možné stávající unijní plynárenskou infrastrukturu co nejlépe využít v rámci dekarbonizovaného energetického systému.

S ohledem na příští legislativní období Rada:

28. VYZÝVÁ Evropskou komisi, aby výše uvedené zásady zohlednila při předkládání návrhů ve všech oblastech politik, a konkrétněji při předkládání návrhů týkajících se dalšího rozvoje spolehlivých a nákladově efektivních energetických sítí a další modernizace energetického systému prostřednictvím podpory inovativních technologií, digitalizace a propojování a integrace odvětví, a to při současném úsilí o neutralitu z hlediska klimatu v souladu s ustanoveními Pařížské dohody.

29. VYZÝVÁ Evropskou komisi, aby provedla analýzu technologií v oblasti propojování a integrace odvětví, včetně výroby vodíku, a to zejména pokud jde o regulační a tržní překážky, a aby na základě této analýzy prozkoumala možné iniciativy týkající se účinné integrace a zavádění těchto technologií a nosičů energie.

30. VYZÝVÁ Evropskou komisi, aby úsilí, jehož bude zapotřebí k dosažení unijních cílů v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030, zohlednila v souvislosti s případnou budoucí revizí unijních pravidel státní podpory.